

Vuosikertomus 2012

A-Kiltojen Liitto ry

Sisällysluettelo:

YLEISTÄ	5
HALLINTO	6
Jäsenyydet ja edustukset	6
Varsinaisen toiminnan henkilöstö	7
VARSINAISEN TOIMINNAN VASTUUALUE	7
Yleistä	7
Kehittäminen	8
<i>Ulkoinen arviointi</i>	
<i>Aluetyön kehittäminen</i>	
<i>Osallistuminen kehittämishankkeisiin</i>	
Viestintä- ja tiedotustoiminta	9
<i>Vesiposti-lehti</i>	
<i>Uusi materiaali</i>	
<i>Verkkosivut</i>	
<i>Valtakunnalliset kampanjat ja muu valtakunnallinen näkyvyys</i>	
Koulutus- ja lomatoiminta	10
Virkistystoiminta	11
Aluetoiminta	11
Alueellinen toiminnanohjaus	12
Aluejako ja toimivat A-killat 31.12.2012	12
Naistoiminta	13
Selvästi metsässä -projekti (Selme)	13
PÄIHDEASIAMIESTOIMINNAN VASTUUALUE	14
TALOUS	15
TOIMINNAN TULOKSELLISUUS JA VAIKUTUKSET	15
<i>Liite 1: A-kiltatoiminnan tunnuslukuja</i>	16
<i>Liite 2: Hallituksen kokoonpano</i>	17
<i>Johtoryhmä ja jaostot</i>	
<i>Liite 3: Edustukset</i>	18
<i>Liite 4: Henkilöstö 2012</i>	19
<i>Keskustoimisto ja aluetyö</i>	
<i>Liite 5: A-Kiltojen Liiton tapahtumiin osallistuminen 2012</i>	20
<i>Liite 6: Toiminnanohjaus ja aluetoiminta 2012</i>	21
<i>Liite 7: Toiminnallisuus ja luontokokemukset tukevat päihdetoipumista</i>	22
<i>Liite 8: A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset</i>	23

A-KILTOJEN LIITTO RY

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2012

YLEISTÄ

A-Kiltojen Liitto ry on vuonna 1968 perustettu päihdetoipujayhdistysten valtakunnallinen keskusjärjestö. A-Kiltojen Liiton tarkoituksena on toimia jäsenyhdistysten (A-kiltojen) valtakunnallisena keskusjärjestönä, edistää jäsenyhdistysten toiminnan kautta päihdeongelmaisten omaehtoisia pyrkimyksiä parempaan elämänlaatuun, edistää jäsenyhdistysten omatoimisuuteen perustuvaa toimintaa, harjoittaa ehkäisevää päihdepoliittista toimintaa, käsitellä ennakkoluulottomasti päihdekysymyksiä

ja pyrkiä poistamaan päihdekysymyksiin, jäsenyhdistyksiin ja niiden jäseniin kohdistuvia ennakkoluuloja, sekä edistää päihdeasiakkaiden lakiin perustuvien oikeuksien toteutumista (säännöt 2 §). A-Kiltojen Liiton perustehtävä on yhdistysmuotoisen vertaistukitoiminnan tukeminen A-killoissa ja päihdeasiakkaiden edunvalvonta.

Vuosi 2012 oli A-Kiltojen Liitossa yhteistoiminnan teemavuosi. Aihetta pidettiin esillä niin tiedotuksessa, koulutuksissa kuin tapahtumissakin. Teemavuoden aikana tuotiin esiin yhteistoiminnan eri muotoja, sen merkitystä ja kehittämistarpeita.

Toimintavuoden aikana hyväksyttiin A-Kiltojen Liiton jäseniksi kolme uutta A-kiltaa: Nurmijärven, Keuruun ja Lopen A-killat. Toimivia A-kiltoja oli vuoden aikana 59. Hämeenkyrön A-kilta purettiin. Jäsenrekisterissä on vuoden lopussa 89 A-kiltaa.

A-Kiltojen Liitto ry:n keskus toimisto sijaitsee Tampereella, aluetoimistot Oulussa ja Hyvinkäällä. A-Kiltojen Liitto ry:n varsinainen toiminta rahoitettiin pääasiassa Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustuksella. Päihdeasiamestoimintaan saatiin RAY:n kohdennettu toiminta-avustus.

Liite 1: A-kiltatoiminnan tunnuslukuja

HALLINTO

Jäsenistö käyttää ylintä päätösvaltaa yhdistyksen kokouksissa.

A-Kiltojen Liiton kevätkokous pidettiin 1.4. Höyterin kurssikeskuksessa Kotkassa. Paikalla oli 70 henkilöä ja edustettuna 18 äänivaltaista jäsenyhdistystä.

Syyskokous pidettiin 28.10. hotelli Keurusselällä, Keuruulla. Paikalla oli 80 henkilöä ja edustettuna 27 äänivaltaista jäsenyhdistystä. Syyskokouksessa valittiin A-Kiltojen Liiton puheenjohtajaksi kaudelle 2013–2014 Hannu Silvennoinen sekä varapuheenjohtajan tehtävästä eronneen Erkki Hietakarim lopputuokaudelle (vuodelle 2013) Hannu Gustafsson (Espoon A-kilta Hykaa ry). Lisäksi valittiin erovuorossa olevien hallitusjäsenten tilalle Kaakkois-Suomen alueelta Aki Lottonen (Etelä-Saimaan A-kilta ry) ja varajäseneksi Hannu Saarela (Anjalankosken A-kilta ry), Itä-Suomen alueelta Anneli Leskinen (Siilinjärven A-kilta ry) ja varajäseneksi Viljo Pehkonen (Iisalmen A-kilta ry) ja Länsi-Suomen alueelta valittiin Matti Itkonen (Tampereen A-kilta ry) ja varajäseneksi Heikki Kankaanpää (Porin A-kilta ry). Lisäksi varapuheenjohtajaksi siirtyneen Hannu Gustafssonin tilalle valittiin Etelä - Suomen varsinaiseksi edustajaksi Raija Salin (Kirkkonummen A-kilta ry) sekä tämän varajäseneksi Petri Seulanto (Lohjan A-kilta ry).

A-Kiltojen Liiton asioita hoitaa ja sen toimintaa johtaa ja valvoo hallitus. Hallitus kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa. Johtoryhmä koordinoi A-Kiltojen Liiton toimintaa, valmistelelee asiat hallitukselle ja seuraa päätösten täytäntöönpanoa. Johtoryhmä kokoontui neljä kertaa.

A-Kiltojen Liitto on vuokrannut Takuu-säätiön palkkaamalle koordinaattorille työtilan (Itsenäisyydenkatu 17 B, 33500 Tampere).

Liite 2: Hallituksen, johtoryhmä ja jaostojen kokoonpano.

Jäsenyydet ja edustukset

A-Kiltojen Liitto ry kuului jäsenenä Suomen sosiaali ja terveys SOSTE ry:een ja Sosiaalialan Työnantajat ry:een.

A-Kiltojen Liiton edustajat ovat mukana myös päihdehuollon valtakunnallisessa yhteistyöryhmässä (PÄIVYT), eräissä valtakunnallisissa hankkeissa, valtakunnallisten päihde- ja mielenterveyspäivien valmistelussa ja toteutuksessa, A-klinikkasäätiön valtuuskunnassa sekä hoito- ja tutkimuseettisessä toimikunnassa. Liitto on edustettuna myös Kuluttajaparlamentissa.

A-Kiltojen Liitolla on Takuu-säätiön kanssa kumppanuussopimus, jossa määritellään sopijapuolten välisiä työnjakoa ja vastuita jalkautuvan vertaistalousneuvonnan toteuttamiseksi.

A-Kiltojen Liitto allekirjoitti toimintavuonna Alkoholiohjelman 2012–2015 yhteistyökumppanuussopimuksen.

Liite 3: Edustukset

Varsinaisen toiminnan henkilöstö

A-Kiltojen Liiton varsinaisen toiminnan palveluksessa oli kahdeksan vakinaista henkilöä. Tämän lisäksi Selvästi metsässä -projektin lopettamistehäviä varten oli palkattuna helmikuun loppuun asti osa-aikainen projektipäällikkö. Tämän lisäksi oli osa-aikaisesti neljän kuukauden ajaksi palkattuna arkistotyöntekijä, jonka tehtävänä oli liiton arkiston järjestäminen luetteloimalla aineisto, järjestämällä pysyvästi säilytettävä aineisto ja toimittamalla se päätearkistoon sekä arkistonmuodostussuunnitelman laatiminen.

Henkilöstön työterveyshuolto on järjestetty Tullinkulman Työterveydessä (Tampere), Mehiläisessä (Oulu) ja Hyvinkään Perusturvakeskuksessa. Työ-

suojelua varten on työntekijöiden valitsema työsuojeluvaltuutettu (Noora Nieminen) ja työnantaja edustavana työsuojelupäällikkönä toimii Ville Liimatainen.

Työhyvinvoinnin parantamiseksi on järjestetty tyhy-toimintapäivä sekä omatoimisen hyvinvointia edistämään on ollut saatavissa liikunta-/kulttuuri-seteleitä.

Vakinaisesta henkilöstöstä kuusi on sijoitettuna keskustoimistoon Tampereelle, yksi Oulun aluetoimistoon ja yksi Hyvinkään aluetoimistoon.

Liite 4: Henkilöstö 2012

VARSINAISEN TOIMINNAN VASTUUALUE

Yleistä

A-Kiltojen Liiton johto- ja taloussäännön perusteella toiminta jakautuu kahteen vastuualueeseen, jotka ovat varsinaisen toiminta ja päihdeasiamiestoiminta. Hallituksen puheenjohtaja toimii toiminnanjohtajan ja päihdeasiamiehen esimiehenä. Johto- ja taloussääntö määrää tavoitteiden seurannasta ja siihen liittyen hallitus käsitteli kolmannesvuosiraportit kokouksissaan.

RAY:n yleisavustusta haettiin toimintavuodelle 648 000 euroa, ja saatiin 561 000. Tämän vuoksi talousarvio tarkastettiin peräti 75 506 euroa alijäämäiseksi. Alijäämä päätettiin kattaa vuosien saatossa syntyneellä ylijäämällä, joka näin ollen kulutettaisiin minimiin.

Toimintavuoden aikana koko henkilöstö oli töissä koko vuoden ilman palkattomia poissaoloja, joten henkilöstömenoihin tehdyt varaukset toteutuivat ennakoitusti. Tarkan talouslinjan seurauksena toimintavuoden tulos oli kuitenkin hiukan ennakoitua positiivisempi – alijäämää syntyi 41 410 euroa.

Vähävaraisten jäsenyhdistysten avustamiseen käytettiin 2500 euroa (2011 = 4800 euroa). Avustusta myönnettiin hallituksen päätöksillä viidelle yhdis-

tykselle. Liiton taloudellinen tuki koulutuksiin osallistumisessa oli yhteensä 8530 euroa (2011 = 8360 euroa). Jäsenmaksuvapautusta haki viisi yhdistystä, joille se myös myönnettiin. Jäsenmaksuveloitteen huolehti 53 jäsenyhdistystä.

Kehittäminen

Ulkoisen arviointi

A-Kiltojen Liiton tilaama varsinaisen toiminnan ulkoisen arviointi valmistui alkuvuodesta, arvioinnin toteuttaja Innolink Research Oy luovutti loppuraportin helmikuussa. Arvioinnin perusteella voitiin todeta, että A-killat arvostavat ja pitävät tärkeänä A-Kiltojen Liiton palveluista erityisesti koulutusta. Muita palveluita ei pidetty yhtä tärkeinä eikä keskinäisiä eroja niiden osalta juuri tullut esiin. A-killissa liitto tunnetaan yhtenä kokonaisuutena, mutta ei osata eritellä ja arvioida sen eri palveluita/ toimintoja. A-killtojen odotukset liiton suhteen eivät nouse kovin korkealle ja odotuksiin nähden liitto onnistuu hyvin (arvosana yli 5 asteikolla 1–7). Liiton johtamisen osalta hallituksen johtamisvaikutusta pidetään suurena, strategian ohjaavaa vaikutusta pidettiin vähemmän tärkeänä.

Yhteistyökumppaneiden odotukset olivat hyvin toisenlaisia kuin A-killtojen, hallituksen tai henkilöstön arviot. Yli puolet yhteistyökumppaneista pitää liiton tärkeimpänä tehtävänä valtakunnallista näkyvyyttä, päihdetoipujien vaikutuskanavana tai edunvalvojana toimimista. A-Kiltojen Liiton ydintehtävänä on kuitenkin vertaistukitoiminnan edistäminen ja toipumiskulttuurin kehittäminen A-killissa. Ongelman todettiin olevan lähinnä viestinnällinen.

A-killat kokevat, että liitto on niihin päin riittävästi yhteydessä. Postitse tulevia jäsenkirjeitä ja tiedotteita arvostettiin eniten. Todettiin myös, että hallitus ja henkilöstö arvioivat toiminnanohjauksen tärkeimmäksi palveluksi, joka onkin strategian mukaista. Kuilu A-killtoihin on kuitenkin tärkeimmän palvelun osalta olemassa.

Hallitus kokoontui ulkoisen arvioinnin tiimoilta kahteen työseminaariin maaliskuussa ja syyskuussa. Niistä jälkimmäinen pidettiin yhdessä henkilöstön kanssa. Ulkoisen arvioinnin pohjalta kehittämisen kärkihankkeita nimettiin neljä:

1. Toiminnanohjauksen sisällöllinen kehittäminen
2. Strategian terävöittäminen, linjakeskustelu (palveluiden priorisointi)
3. A-killatoiminnan näkyvyyden vahvistaminen
4. Kokemusasiantuntemuksen roolin määrittelyä ja kehittämistä A-Kiltojen Liiton ja A-killtojen yhteistyönä

Aluetyön kehittäminen

Ulkoisen arvioinnin pohjalta kehitettiin aluetyötä, jossa päätettiin painottaa alueverkostotyötä. A-killatkohtaista ohjausta vähennetään ja voimavaroja kohdennetaan enemmän alueelliseen ja seudulliseen järjestötoiminnan koordinaatioon sekä tarpeen ja resurssien mukaan aluekoulutuksiin. Alue työryhmät korvataan tavoitteellisilla ja A-killtava-paaehtoisuutta tukevilla aluetapaamisilla.

Toiminnanohjaaja-nimike päätettiin muuttaa uutta työskentelyotetta paremmin kuvaavaksi järjestökoordinaattoriksi.

Osallistuminen kehittämishankkeisiin

Toimintavuoden aikana päätettiin, että liitto ei Selvästi metsässä -hankkeen jälkeen ainakaan välittömästi hae rahoitusta uudelle hankkeelle. Syitä oli moniakin, tärkeimpänä kuitenkin arvio siitä, että olemalla mukana hankeyhteistyössä voidaan saada merkittäviä kehittämishyötyjä myös A-killatoimintaan ja toisaalta se, että selkeää uutta hankeaihetta ei ollut Selvästi metsässä -hankkeen päättymisen jälkeen. Hallitus päätti hankekumppanuudesta seuraavissa kehittämishankkeissa:

- A-klinikkasäätiön hallinnoima *Verkottaja – Päihde- ja mielenterveystyön kokemusta, vertaisuutta ja ammattiapua -hanke* (2013–2016).
- A-klinikkasäätiön hallinnoima ja useiden järjestöjen yhteistyössä toteuttama *Järjestölähtöisen päihde- ja mielenterveystutkimuksen ohjelma* (2014–2017) ja sen valmisteluhanke vuodelle 2013.
- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima *Hyvinvointi hukassa – riippuvuus riskinä -hanke*.

Viestintä- ja tiedotustoiminta

Vesiposti-lehti

A-Kiltojen Liiton vuositeemana oli yhteistoiminta. Teemavuosi huomioitiin Vesipostin kaikissa numeroissa.

Syyspäivillä pidetyssä lukijatapaamisessa työstiin Vesipostia lukijoiden näkökulmasta. Tapaa-
misen anti oli erinomainen. Työpajoihin osallistui
melkein 100 A-kiltalaista. Kyselylomakkeen palaut-
ti 75 henkilöä. Viestintäjaosto sai hyviä työkaluja
lehden kehittämiseen.

Uusi materiaali

A-kilta kutsuu toipumaan ja toimimaan -esite jul-
kaistiin kesäkuussa. Esiteessä kuvataan neljä eri-
laista tulokulmaa A-kiltaan. Toipumistarinoiden
kautta A-kiltatoiminta avautuu sellaisillekin, jotka
eivät ole koskaan kuulleet toiminnasta.

Hannun tie A-kiltaan -videoklippi julkaistiin YouTu-
be -verkkosivulla, A-Kiltojen Liitto ry:n kotisivuilla
sekä sitä esiteltiin Valtakunnallisilla päihde- ja mie-
lenterveyspäivillä A-Kiltojen Liiton näyttelyosastol-
la.

Selvästi metsässä toiminta sai näkyvyyttä projektia
esittelevän posterin muodossa Valtakunnallisilla
päihde- ja mielenterveyspäivillä.

Verkkosivut

A-Kiltojen Liiton verkkosivujen jäsenyhdistyksil-
le suunnattu ekstranet-palvelu otettiin käyttöön
vuonna 2010. Tällöin 28 A-kiltaa tilasi kirjautumis-
tunnukset. Vuoden 2012 loppuun mennessä kirjau-
tustunnukset oli jo 46 A-killalla.

Verkkosivujen kävijämäärä nousi 4721 kävijällä
vuodesta 2010 (9680 yksittäistä kävijää) vuoteen
2012 (14 401 yksittäistä kävijää). Kasvua kävijä-
määrässä 49 %.

Valtakunnalliset kampanjat ja muu valtakun- nallinen näkyvyys

Valtakunnalliset päihde- ja mielenterveyspäivät jär-
jestettiin Helsingissä. Paikallista A-kiltatoimintaa
esittelivät A-Kiltojen Liiton osastolla A-kiltalaiset
Espoosta, Helsingistä ja Hämeenlinnasta.

A-Kiltojen Liitto ry otti osaa muiden järjestöjen
kanssa Sosiaali- ja terveysministeriöön toimitet-
tuun lausuntoon alkoholin mielikuvamainonnan
rajoittamisesta.

Valtakunnallista Ehkäisevän päihdetyön viikkoa
suunniteltiin uudella kokoonpanolla EHYT ry:n ot-
taessa siitä vetovastuun. Uutta ilmettä haettiin rä-
väkämmällä kampanjaotteella. Yhteistyötä tehtiin
muun muassa Juoppohullun päiväkirja -elokuvan
kanssa. A-Kiltojen Liitto tuotti viikolle oman tiedot-
teen, jota A-kiltojen toivottiin hyödyntävän omissa
paikallisissa tapahtumisissaan ja viikon tiedotukses-
saan. Tiedote oli myös ladattavissa A-Kiltojen Liiton
verkkosivuilta.

A-Kiltojen Liitto ry oli Raittiuden Ystävien *Anna lap-
selle raitis joulu -kampanjassa* mukana. Jokaiseen
A-kiltaan toimitettiin julistemateriaalia ja A-kiltoja
kannustettiin hyödyntämään omassa toiminnas-
saan kampanjan tuomaa julkisuutta.

Koulutus- ja lomatoiminta

A-Kiltojen Liiton järjestämän koulutustoiminnan tarkoituksena on tukea ja antaa valmiuksia A-kiltojen yhdistysmuotoiselle vertaistukitoiminnalle ja päihdeasiakkaiden edunvalvojana toimimiselle. Koulutuksiin osallistuminen on sosiaalinen tapahtuma, johon liittyy kokemustenvaihtoa niin A-kiltojen toiminnasta, kuin päihdetoipumisestakin.

Vuoden aikana toteutuivat kaikki kahdeksan koulutustapahtumaa ja A-kiltaseminaari. Koulutuksiin osallistuttiin 25:sta eri A-killasta, yhteensä koulutuksissa oli 161 (v. 2011 = 155) ja A-kiltaseminaarissa 84 osallistujaa. Varsinaisiin koulutuksiin osallistuneista 43 % oli naisia. Vetovoimaisimpia koulutuksia oli A-kiltaseminaarin jälkeen naistenseminaari (28 osallistujaa ja yhdistystoiminnan peruskurssi (24 osallistujaa).

Kaikki A-Kiltojen Liiton koulutus- ja lomatoiminta on päihtetöntä. A-kilta-arvot ja ajankohtaisuus ovat merkittäviä tekijöitä koulutussisältöjä suunniteltaessa. Koulutuksissa käsiteltiin erityisesti kokemusasiiantuntemus teemaa sekä toipumisen tukemista A-killoissa hyvinvointia ja toiminnallisuutta lisäämällä. Vuoden aikana järjestettiin kiltakoutsien valtakunnallinen koulutustapahtuma ja yksi alueellinen tapaaminen sekä A-Kiltojen Liiton ensimmäinen oma vertaisliikuttajien koulutus. Näillä

tapahtumilla tuettiin Selvästi metsässä toiminnan juurtumista A-kiltoihin.

A-Kiltojen Liiton palvelukyvyistä tehdyn ulkoisen arvioinnin perusteella, A-killat pitivät koulutusta jäsenpalveluista tärkeimpänä. Seitsemästä vuoden aikana toteutuneesta koulutuksesta kerätyn palautteen perusteella, A-Kiltojen Liiton koulutustoiminta sai osallistujilta yleisarvosanan 4,53 (2011 = 4,56) asteikolla 1–5.

A-kiltaseminaari *Toiminnallisuus päihdetoipumisen tukena* oli samalla Selvästi metsässä -projektin päätösseminaari. Seminaariin oli kutsuttu myös yhteistyökumppaneita ja tarkoituksena oli kertoa laajemminkin julkisuuteen projektin tuloksista sekä toiminnallisuuden merkityksestä osana päihdetoipumista. Seminaarista annetun palautteen perusteella teema ja sen käsittely palvelivat sekä vapaaehtoisia, toipujia, että työnsä puolesta osallistuneita. Asteikolla 1–5, vastaajat antoivat seminaarille arvosanan 4,7.

A-kiltalaisille järjestettiin Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kautta kaksi tuettua terveyslomaa Runnin kylpylässä, joista toinen oli vain naisille. Näihin osallistujia oli yhteensä 29 (2011 = kolme lomaa, 52 osallistujaa).

Hallituksen asettama koulutusjaosto kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa. Jaosto pohti koulutusten näkökulmia, teemoja ja sisältöjä etenkin uusien koulutusten osalta. Jaosto myös kuuli ja käsitteli A-kiltalaisten toiveita koulutustoiminnasta. Kouluttajina toimivat pääasiassa A-Kiltojen Liiton toiminnanohjaajat. Vertaisohjaajia käytettiin koulutuksissa mahdollisuuksien mukaan ja jokaisella tuetulla lomalla.

Virkistystoiminta

A-kiltalaisille tarjottiin mahdollisuus osallistua FC A-killan joukkueessa umpihanki- ja suopotkupallon MM-kisoihin, lisäksi A-Kiltojen Liitto tuki A-kiltalaisten osallistumista Sulkavan Soutuhiin. Biljardikisat toteutuivat Tampereella ja tietomestaruuskisat Hollolassa. Kesäpäivät saappaanheittokisoineen järjestettiin Turussa. Virkistystoiminnasta huolehtivat pääasiassa A-Kiltojen Liiton luottamushenkilöt ja A-kiltojen edustajat.

Liite 5: A-Kiltojen Liiton tapahtumiin osallistuminen

Aluetoiminta

A-Kiltojen Liiton valtakunnallinen toiminta jakautui vuoden 2012 alusta viiteen toiminnalliseen alueeseen. Kullakin alueella oli omaa yhteistoimintaa, jossa hyödynnettiin myös Selvästi metsässä -toimintaa. Alueilla järjestettiin leirejä, kilpailuja ja teemajuhlia, kullakin kiinnostuksen ja A-kiltojen aktiivisuuden perusteella.

Aluetyöryhmät kokoontuivat jokaisella alueella neljä kertaa. Pohjoinen ja itä järjestivät vuoden viimeisen aluetyöryhmäkokouksen yhteisesti. Toimivista A-killoista 79 % (2011 = 77 %) osallistui aluetyöryhmiin. A-Kiltojen Liitto tuki A-kiltojen alueellista yhteistoimintaa sekä aluetyöryhmien työskentelyä vuoden aikana yhteensä 7158 eurolla. Toiminnanohjaajat koordinoivat aluetyöryhmien työskentelyä. Kullekin aluetyöryhmäkokoukselle oli oma alustettu teemansa, josta tehtiin valtakunnallinen koonti.

Teemat olivat

1. Yhteistoiminta – arvo A-killassa
2. A-kilta on yhdistys – ovatko yhdistystoiminnan perusedellytykset kunnossa?
3. A-kiltatoiminnan näkyvyys
4. Tilastot ja toiminnan seuranta A-killassa (joka kyllä toteutui keskustelemalla vuoden 2013 muutoksiin)

Liite 6: Toiminnanohjaus ja aluetoiminta

Selvästi metsässä -projektin alkua- ja loppukartoitusten perusteella on todistettavissa alueella havaittu positiivinen kehitys etenkin A-kiltojen keskinäisessä yhteistoiminnassa. A-kiltojen verkostoituminen lisääntyi sekä A-kiltojen kesken että ulospäin, uusia kumppanuuksia muodostui. A-killan painoarvo verkostokumppanina koettiin parantuneen. A-kiltojen seudullinen yhteistyö vahvistui ja aktivoitui, samoin aluerajat ylittävä yhteistyö. Alueellisten tapahtumien määrä lisääntyi ja niihin osallistuttiin mielellään. Pelkästään naisille suunnattu alueellinen toiminta ei ole vetovoimaista, mutta naiset ovat aktiivisia toimijoita aluetapahtumissa ja paikallisessa A-kiltatoiminnassa.

Aluetoimintaan kohdistui vuoden aikana merkittäviä kehittämistarpeita, kun ulkoisen arvioinnin tuloksia ja A-killoista saapunutta palautetta kuultiin. Hallinnon ja henkilöstön yhteisellä kehittämistyöllä aluetoiminnalle on suunniteltu A-kiltojen vapaaehtoistoimintaa entisestään vahvistavaa, koulutuksellista sisältöä ja käytäntöjä. Aluetyöryhmät päätettiin muuttaa aluetapaamisiksi. Hallitus päätti muutoksista lokakuussa ja ne astuvat voimaan vuoden 2013 alussa. Tavoitteena on mahdollistaa nykyistä paremmin A-kiltojen keskinäinen vertaistuki, osaaamisen ja kuulumisten jakaminen sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Alueellinen toiminnanohjaus

Toiminnanohjauksen tavoitteena on, että päihde-otopujien ja heidän läheistensä tavoitettavissa on avoimia ja terveitä A-kiltayhteisöjä, jotka muodostavat A-Kiltojen Liiton. A-Kiltojen Liiton toiminnanohjaus on kirjattu strategiassa ydinpalveluksi. Ulkoisessa arvioinnissa A-killat nostivat kuitenkin koulutuksen toiminnanohjausta tärkeämmäksi jäsenpalveluksi. Toiminnanohjauspalvelun kehittämiseen panostettiin tästä syystä merkittävästi kuluneen vuoden aikana.

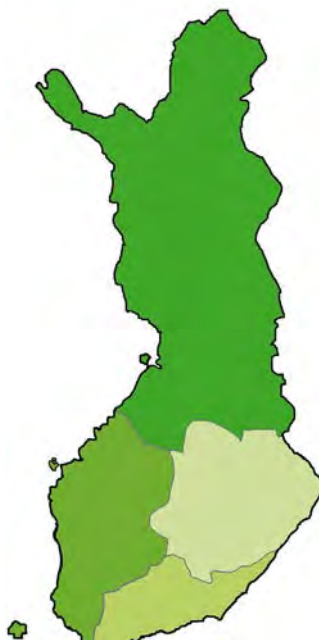
Toiminnanohjaajat työstivät uusia työvälineitä A-kiltojen käyttöön, näiden toiminnan kehittämiseksi sekä seurannan ja arvioinnin tueksi. Työvälineistä kehittämispäivää, A-killan perustamispaakettia sekä A-kiltatoiminnan seurannan lomaketta käytettiin kokeiluluonteisesti. Alueellisten koulutusten järjestämisen mahdollisuuksia arvioitiin ja kokeiltiin. Työn painopistettä päätettiin siirtää A-kiltakohtaisesta ohjauksesta yhteistoiminnallisiin, alueellisiin ja seudullisiin, tapahtumiin, joissa sekä A-kiltojen, että muiden kumppaneiden osaaamista ja kokemuksia voidaan hyödyntää yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Toiminnanohjaus kohdistui 57. toimivista A-killasta (57/59), käyntejä A-kiltoihin tai A-kiltojen yhteisiin kokoontumisiin tehtiin yhteensä 153 (2011 = 210). Ohjauksikäynneillä työ kohdistui etenkin uusien ja toimintaansa uudelleen käynnistävien A-kiltojen neuvontaan, toiminnallisuuden vahvistamiseen sekä A-kiltojen hyvän hallintotavan tukemiseen.

Toiminnanohjaajille kertyi vuoden aikana matkapäivää yhteensä 303 (2011 = 344) (liite 6). Matkapäivissä on huomioitu myös verkostoyhteistyö ja suunnittelutehtävät. Matkoihin käytettyä aikaa pyrittiin vähentämään ja pyritään edelleen työn uudelleen järjestelyillä. Vuoden alusta vakinaistettu työnjako (kolme toiminnanohjaajaa ja yksi toiminnanohjaaja-suunnittelija) on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi. Kaksi toiminnanohjaajista oli sijoitettuna keskustuimistolle ja kaksi aluetoimistoille Hyvinkäälle ja Ouluun.

Vuonna 2012 päätettiin, että vuoden 2013 alusta toiminnanohjaajien nimike muutetaan järjestökoordinaattoriksi. Samalla valmistauduttiin tiedossa oleviin, tuleviin henkilöstömuutoksiin ja aloitettiin aluetyönmuutosten sisään ajaminen (aluetyön strategian valmistelu).

Aluejako ja toimivat A-killat 31.12.2012

Länsi-Suomen alue:

Harjavan A-kilta ry
Hämeenlinnan Seudun A-kilta ry
Jämsänjokilaakson A-kilta ry
Kangasalan A-kilta ry
Keuruun A-kilta ry
Lahden A-kilta ry
Laitilan Seudun A-kilta ry
Mäntän Seudun A-kilta ry
Nokian A-kilta ry
Porin A-kilta ry
Salon Seudun A-kilta ry
Seinäjoen A-kilta ry
Tampereen A-kilta ry
Turun A-kilta ry
Uudenkaupungin A-kilta ry
Vaasan A-kilta ry

Etelä-Suomen alue:

Asikkalan A-kilta ry
Espoon A-kilta ry
Helsingin A-kilta ry
Hollolan A-kilta ry
Hyvinkään A-kilta ry
Kirkkonummen A-kilta ry
Lohjan A-kilta ry
Lopen A-kilta ry
Läntisen Uudenmaan A-kilta ry
Nurmijärven A-kilta ry
Poppoo 6 A-kilta ry
Porvoon A-kilta ry
Riihimäen Seudun A-kilta ry
Vantaan A-kilta ry
Vihdin A-kilta ry

Kaakkois-Suomen alue:

Anjalankosken A-kilta ry
Etelä-Saimaan A-kilta ry
Imatran A-kilta ry
Kymen A-kilta ry
Pohjois-Kymen A-kilta ry

Itä-Suomen alue:

Iisalmen A-kilta ry
Jyväskylän A-kilta ry
Kuopion A-kilta ry
Laukaan A-kilta ry
Outokummun A-kilta ry
Pieksämäen A-kilta ry
Rautavaaran A-kilta ry
Savonlinnan A-kilta ry
Siilinjärven A-kilta ry
Varkauden A-kilta ry

Pohjois-Suomen alue:

Jokilaaksojen A-kilta ry
Kajaanin A-kilta ry
Kemin A-kilta ry
Keskkipiteen A-kilta ry
Koillis-Lapin A-kilta ry
Kuusamon A-kilta ry
Oulun A-kilta ry
Pyhäjärven A-kilta ry
Raahen A-kilta ry
Taivalkosken A-kilta ry
Tornion A-kilta ry
Ylä-Kainuun A-kilta ry

Naistoiminta

Naisten osuus A-kiltojen jäsenistä on noin kolmannes (32 %) ja luku on viime vuosina hiukan laskeutunut. Naiset näkyvät kuitenkin osuuttaan aktiivisemmin mm. koulutuksissa – viime vuonna A-Kiltojen Liiton koulutuksiin osallistuneista 43 % oli naisia. A-Kiltojen Liiton kevät- kesä- ja syyspäiviin naiset osallistuvat myös suhteessa miehiä aktiivisemmin, heidän osuutensa osallistujista oli 42 %. Naisjaoston järjestämä naistenseminaari oli A-kiltaseminaarin jälkeen toiseksi vetovoimaisin koulutustilaisuus.

Naisjaosto on A-kiltojen naisjäsenistä koostuva asiantuntijaelin. Sen tehtävänä on auttaa naisia omassa elämäntilanteessaan ja ympäristössään löytämään selviytymiskeinoja erityisesti päihdeongelmasta syntyneisiin vaikeuksiin sekä ideoida, organisoida ja ohjata A-kiltojen naisryhmiä vertaistukitoiminnassa. Naisjaoston tavoitteena on myös suunnitella naisille heidän erityistarpeensa huomioon ottavaa leiri-, kurssi- ja koulutustoimintaa sekä hankkia ajantasaista naisten elämää käsittelevää tietoa.

Naisjaosto kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa. Naisten seminaari ”Vertaistukea ja voimaantumista naisten kesken” järjestettiin huhtikuussa Oulussa. Lisäksi yhdessä Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kanssa toteutettiin *Upea nainen -terveysloma* marraskuussa Runnilla. Naisjaoston aloitteesta ja ylläpitämänä käynnistettiin Vesipostissa oma Naisten ääni -palsta. Palsta sai aikaan myönteistä huomiota. Vuoden aikana todettiin, että palstan ylläpitäminen säännöllisesti jokaisessa numerossa ei onnistu. Alueellisia naisten seminaareja ei toimintavuonna järjestetty. Muutoinkin sekä alueellinen että paikallinen naistoiminta oli hiljaisinta. Naisjaoston jäsenet osallistuvat alueillaan aluetöryhmiin.

Selvästi metsässä -projekti (Selme)

Selvästi metsässä -projekti päättyi toiminnan osalta vuoden 2011 loppuun. Projektin loppuraportti valmistui vuoden 2012 alkupuolella ja se julkistettiin A-kiltaseminaarissa Helsingissä. Samassa yhteydessä julkaistiin hankkeesta myös lehdistötiedote. A-kiltaseminaari oli samalla hankkeen päätössemi-

naari ja projektin tuotoksia tuotiin seminaarissa esiin sekä asiantuntija- että kokemusasiantuntijapuheenvuoroin.

Projektin tavoitteina oli vaikuttaa yksilöiden terveyttä edistäviin valintoihin ja elämäntapaan, vahvistaa A-kiltayhteisöjen toiminnallisuutta sekä yhteistyötä perusterveydenhuoltoon ja päihdehoitoyksiköihin. Yhteiskunnallinen tavoite oli vähentää kansansairauksia sekä terveys- ja sosiaalipalveluiden eriarvoistumiskehitystä. Tavoitteiden toteutumiseksi, projektin yhteistyökumppaneiksi valikoituivat A-klinikkasäätiö sekä Suomen Sydänliitto.

Tavoitteiden toteutumiseksi rakennettiin uusia yhteistyökumppanuuksia, kehitettiin A-killoille kiltakoutsi- ja vertaisliikuttaja -koulutukset sekä projektialueilla ohjattiin A-kiltakohtaisesti A-kiltalaisia retkitoimintaan. Koulutuksiin osallistuminen oli mahdollista myös projektialueen ulkopuolisista A-killoista (verrokkialue). Projektin aikana järjestettiin 27 koulutustapahtumaa, joissa oli yhteensä 531 osallistujaa. Projektityöntekijät ohjasivat alueillaan yhteensä 343 erilaista tapahtumaa, joissa osallistujia oli 5970. Kaikkiaan projektin toiminta tavoitti yli 90 % projektialueen A-killoista.

Alkukartoituksen ja loppuarviointien perusteella voidaan todeta, että osallistuminen projektiin lisäsi A-kiltojen välistä yhteistoimintaa, paikallista yhteistyötä ja rohkaisi uusien yhteistyökumppaneiden etsimiseen. Yhteistyössä ei kuitenkaan saavutettu kaikkia toivottuja käytäntöjä, eikä projekti edistänyt pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksiin pääsyä. A-kiltojen terveystietoisuus, toipumiskulttuuri ja yhteisöllisyys ovat vahvistuneet. Toiminnan vetovoima on lisääntynyt. Projektin aikana nousi esiin uusia, aiemmin hiljaisia, A-kiltatoimijoita. Jäsenten osaamista hyödynnetään nyt paremmin. Projektin aikana käynnistyi uusia terveys- ja liikuntaryhmiä. Retket toimintamuotona lisääntyivät. Nämä myönteiset kehityskulut näkyvät myös verrokkialueelta osallistuneissa A-killoissa.

Liite 7: Selvästi metsässä -hankkeen lehdistötiedote 10.2.2012

PÄIHDEASIAMIESTOIMINNAN VASTUUALUE

Päihdeasiamiestoiminta on järjestöpohjaista edunvalvontaa, minkä tavoitteena on ollut vaikuttaa päihdehuollon asiakkaan asemaan ja kohteluun siten, että perusoikeudet sekä muut lakisääteiset oikeudet ja etuudet toteutuvat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toiminnalla on siten pyritty ennaltaehkäisemään päihdeongelmaisten ja heidän läheistensä jäämistä palvelujen ulkopuolelle ja estää väliinpuotoamistilanteita. Päihdeasiamiestoiminta täydentää ja tukee olemassa olevia palveluja ja lakisääteistä asiamiestoimintaa. Päihdeasiamies on palvelujen järjestäjistä kunnista ja palvelujen muista tuottajista riippumaton asiakkaan oikeuksien puolestapuhuja muuttuvassa kunta- ja palvelurakennemuutosten toimintaympäristössä. Toimialueena on koko maa ja palvelut ovat kaikille niitä tarvitseville avoimia.

Päihdeasiamiestoiminta on saanut rahoituksen Ray:n Ak5 -avustuksena. Vuodelle 2012 avustuksen suuruus oli 190 000 euroa haetun mukaisesti. Päihdeasiamiehen toimistossa on työskennellyt kaksi työntekijää päihdeasiamies ja edunvalvontakoordinaattori 1.3. lukien. Toimisto sijaitsee Helsingissä yhteistiloissa Kriminaalihuollon tukisäätiön asiamiesten kanssa.

Asiakastyö

Edunvalvonnan kohderyhmänä ovat olleet vapaaehtoisesti päihdehoitoon ja -kuntoutukseen haakevat henkilöt, joilla on ollut ongelmia lakisääteisten oikeuksien toteutumisessa koskien mm tarpeenmukaiseen päihdehoitoon ja -kuntoutukseen pääsyä, hoidonaikeista kohtelua sekä kuntoutuksen aikaista sosiaaliturvaa (sairauspäivä- ja kuntoutusraha) sekä niihin välittömästi liittyviä kysymyksiä kuten asumista, kotikunta- ja tietosuojasioita. Lisäksi kohderyhmänä ovat olleet myös läheiset ja muut päihdetoimijat, jotka hoitavat asiakkaan päihdekuntoutukseen liittyviä asioita kuten kuntien päihdepalvelujen ja hoitopaikkojen työntekijät sekä vapaaehtoistoimijat. Yhteydenottojen määrä on ollut n 1500.

Edunvalvonta on tapahtunut yksilötasolla neuvontana ja ohjauksena pääasiallisesti puhelimitse, kirjeitse ja sähköpostitse sekä kotisivujen kautta.

Tarvittaessa on oltu yhteydessä viranomaistahoihin asioiden hoitamista varten sekä avustettu asiakkaita etuuskäytön omatoimisessa hoitamisessa. Viimesijaisen keinona on tarvittaessa käytetty muita oikeusturvakeinoja kuten valituksia, muistutuksia ja kanteluja.

Muu vaikuttamis- ja tiedotustoiminta

Yleisellä tasolla on vaikutettu viranomaiskäytäntöihin ja -ohjeistukseen mm tiedottamalla, kouluttamalla ja konsultoimalla asiakkaan oikeuksista. Vierailuja päihdehoitopaikkoihin ja osallistumalla koulutustapahtumiin luennoitsijana (n. 20) on tuotu esille asiakkaan lakisääteisiä oikeuksia, annettu lausuntoja ja kannanottoja ja kommentteja (7) koskien mm itsemääräämisoikeuden rajoittamista, sosiaalihuoltolain valmistelua ja päihdehuoltolain muuttamista (raskaana olevien naisten tahdonvastainen hoito) sekä osallistuttu alan eri seminaareihin (20) käyttämällä puheenvuoroja asiakkaan asemaan ja lakisääteisiin oikeuksiin liittyen. Tehty kantelu oikeuskanslerille koskien tunnistetietojen arkaluonteisten terveystietojen keräämistä.

Vaikuttamistoiminnalla on pyritty varmistamaan viranomaiskäytäntöjä siten, että ne huomioivat paremmin kohderyhmän tarpeet lakia sovellettaessa ja tulkittaessa. Kunta- ja palvelurakennemuutoksen edetessä on ollut tärkeää, että päihdepalvelujen saatavuus turvataan myös syrjäseutujen asukkailla ja pyritään laajemmin ennaltaehkäisemään asiakkaiden oikeusturvan loukkauksia.

Tiedotustoiminnalla on pyritty edistämään asiakkaan oikeuksien toteutumista mm kotisivujen kautta (selailuja n. 10 000) ja uudistamalla niitä sekä esitteitä jakamalla. Mediassa on ollut juttuja (5) koskien päihdepalvelujen saatavuutta, palvelurakennemuutusta ja palvelujen valvontaa.

Yhteistyösuhteet

Yhteistyötä on jatkettu eri viranomaistahojen ja muiden päihdetoimijoiden kanssa. Yhteistyökumppaneiden kanssa on käsitelty asiakkaan oikeuksia

ja käytännössä esiin tulleita puutteita niiden toteutumisessa. Jatkettu toiminnallista yhteistyötä muiden järjestöjen asiamiesten kanssa ja erityisesti yhteistiloissa toimivien Kritsin asiamiesten kanssa koskien mm hoitojatkumojä siviili- vankila -akselilla. Päihdeasiamies on osallistunut A-Kiltojen liiton kevät- ja syyspäiville, liiton hallintoon johtoryhmän jäsenenä ja hallituksen kokouksiin sekä asiantuntijana A-klinikkasäätiön hoito- ja tutkimuseettisen toimikunnan, Päihdehuollon valtakunnallisen yhteistyöryhmän kokouksiin sekä eri sidosryhmien kanssa käytäviin neuvotteluihin.

TALOUS

A-Kiltojen Liitto ry:n toimintavuoden omatoiminen tuotto oli yhteensä 49 675 euroa. Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustus varsinaiseen toimintaan oli 561 000 euroa ja päihdeasiamiestoiminnan kohdennettu toiminta-avustus 185 297 euroa. Kaikki tuotot yhteensä olivat 797 231 euroa.

Tavoitteiden seuranta

Päihdeasiamiestoiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista on seurattu asiakkaiden ja muiden toimijoiden yhteydenottojen ja palautteiden sekä liiton vuosiraporttien avulla. Koulutustilaisuuksissa ja vierailujen yhteydessä on kerätty palautetta ja tietoja asiakkaan asemaan vaikuttavista seikoista. Oikeuksien toteutumista on seurattu myös viranomaiskäytännöissä sekä lakien soveltamisen ja tulkintojen kautta ennakkotapausten valossa.

Oman toiminnan kulut olivat 650 372 euroa, jaetut perushankinta-avustukset 2500 euroa ja päihdeasiamiestoiminnan kulut 185 743 euroa.

Kaikki kulut yhteensä olivat 838 641 euroa, joten tilikauden tulos on 41 410 euroa alijäämäinen.

TOIMINNAN TULOKSELLISUUS JA VAIKUTUKSET

A-Kiltojen Liitossa on kehitetty varsinaisen toiminnan osalta toiminnan tuloksellisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja vaikutusten arviointia. Tavoitteena on saada aikaan tietoa, joka auttaa kehittämään toimintoja vastaamaan paremmin toimintaympäristön muuttuvia vaatimuksia. Tavoitteena on niin ikään lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä sekä jäsenyhteisöille, yhteistyökumppaneille että rahoittajalle. Seurantatiedolla halutaan myös osoittaa hyvät käytännöt, vakiinnuttaa niitä sekä välttää vähemmän onnistunutta tekemistä.

A-Kiltojen Liiton toiminnan tuloksellisuutta ja vaikutuksia seurataan kolmen sidosryhmän ja niille asetettujen hyvinvointitavoitteiden toteutumisen kautta. Sidoryhmät ja niiden hyvinvointitavoitteet ovat

- Yksittäinen päihdetoipuja – elämänhallinnan parantuminen

- A-kilta – yhdistys – sosiaalisten verkostojen kehittyminen
- Paikkakunnan toipumiskulttuuri – sosiaalisen verkoston synnyttäminen

Hyvinvointitavoitteen saavuttamisen seurantaan varten kullekin hyvinvointitavoitteelle on asetettu toimenpidetavoite ja määritely, mitä asioita muutoksen aikaansaamiseksi tehdään. Edelleen on kirjattu muutos, jonka halutaan sidosryhmässä tapahtuvan sekä indikaattorit ja mittausmenetelmä, joilla tulos osoitetaan. Mittaus uusitaan vuosittain ja muutoksia seurataan sekä analysoidaan.

Liite 8: A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset

A-Kiltojen Liitto ry / Hallitus

Liite 1

A-kiltatoiminnan tunnuslukuja

A-kiltojen toimintatiedot tiedot antaneissa A-killoissa 2009–2012

	2012	2011	2010	2009
Vastanneiden A-kiltojen määrä (%toimivista A-killoista)	37 63%	43 72%	42 69%	42 75%
Jäsenmäärä yht. - joista naisia	2708 859 (32%)	2857 1073 (38%)	2815 1070 (37%)	2764 1096 (40%)
Jäsenmäärä/kilta keskim.	73	66	67	63
Käynnit A-killoissa	224 740	244 432	224 216	159471
Työntekijöiden määrä, yht.	90	80	53	65
Tukityöllistettyjä	250	277	55	ei tietoa

A-kiltojen toimintamuodot 2009–2012

Toimintamuoto	2012	2011	2010	2009
Vastanneiden A-kiltojen määrä	37	43	42	42
A-kiltaillat	21	21	23	25
Jäsenillat	19	16	25	18
Luontoretket	28	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Oman A-killan järjestämät leirit	15	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Liikkumiseen ja terveyteen liittyvät tapahtumat	19	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Edullinen ruoka jäsenistölle	18	17	20	14
Peseytymis- tai saunomismahdollisuus	18	18	10	11
Yhteistoiminta toisten A-kiltojen kanssa	35	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Tukihenkilötoiminta	13	19	10	11
A-kiltainfot ja tiedotuskäynnit (krt/vuosi)	226	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Vertaistalousneuvonta	10	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Talkootoiminta	28	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Naistoiminta	ei tietoa	12	14	15
Kiltamatkat ja -retket	ei tietoa	35	37	31

A-kiltojen ohjatut vertaistukiryhmät 2012

Vertaistukiryhmät	Kertoja	A-kiltoja
Naisille	325	5
Miehille	602	4
Naisille ja miehille	1442	11

A-kiltojen aukiolo 2009–2012

Aukiolo	2012	2011	2010	2009
Vastanneiden A-kiltojen määrä	37	43	42	42
Joka päivä	11	12	8	6
Joka arkipäivä	15	18	21	19
3–4 kertaa viikossa	-	1	2	2
1–2 kertaa viikossa	9	8	7	7
Harvemmin	2	4	4	3

Liite 2

Hallituksen kokoonpano

<i>Puheenjohtaja:</i>	Silvennoinen, Hannu	Tampereen A-kilta ry
<i>Varapuheenjohtaja:</i>	Hietakari, Erkki (28.6. saakka)	Vantaan A-kilta ry
<i>Taloudenhoitaja:</i>	Salin, Kari	Imatran A-kilta
<i>Jäsenet:</i>	Gustafsson, Hannu	Espoon A-kilta Hykaa ry
	Leskinen, Anneli	Siilinjärven A-kilta ry
	Mäkinen, Raimo	Tampereen A-kilta ry
	Oravisjärvi, Irja	Raahen A-kilta ry
	Pöyhönen, Rauno	Laukaan A-kilta ry
	Lottonen, Aki	Etelä-Saimaan A-kilta ry
<i>Varajäsenet:</i>	Kankaanpää, Heikki	Porin A-kilta ry
	Moilanen, Matti	Ylä-Kainuun A-kilta ry
	Saarela, Hannu	Anjalankosken A-kilta ry
	Pehkonen, Viljo	Iisalmen A-kilta ry
	Salin, Raija	Kirkkonummen A-kilta ry
	Haaparanta, Sisko	Mäntän Seudun A-kilta ry
<i>Tilintarkastajat:</i>	Aitio, Pertti	Salo
	Männistö, Tarmo KY	Tampere (auktorisoitu tilintarkastaja)
<i>Varatilintarkastajat:</i>	Lappalainen, Marja-Liisa	Kuopion A-kilta ry
	Tirri, Leo	Jyväskylän A-kilta ry

Johtoryhmä ja jaostot

<i>Johtoryhmä:</i>	Hannu Silvennoinen (pj.) Kari Salin Erkki Hietakari (28.6. saakka) Marjo Tervo (pam) Ville Liimatainen
<i>Koulutusjaosto:</i>	Ville Liimatainen (pj.) Aki Lottonen (Lappeenranta) Raimo Mäkinen (Tampere) Mikko Putaja (Tampere) Jukka Oksanen (Tampereen A-klinikka)
<i>Naisjaosto:</i>	Lea Lottonen, pj. (Lappeenranta) Irja Oravisjärvi (Raahe, hallituksen edustaja) Anne Johanson-Buhr (Espoo) Helena Peussa (Turku) Pirjo Vääränen (Jyväskylä) Marja-Liisa Vuoti (Oulu) Else Kovanen (Pieksämäki)
<i>varajäsenet:</i>	Onerva Airanne (Loppi) kesäkuuhun saakka Kyllikki Toroi (Kuopio)
<i>Viestintäjaosto</i>	Hannu Ylönen (Vantaa) Erkki Hietakari (Vantaa) kesäkuuhun saakka Heikki Kemppainen (Pori) Anna Niemistö Ville Liimatainen Tuija Tamsi-Lehtinen

Liite 3

Edustukset

A-klinikkasäätiön valtuuskunta:

Ville Liimatainen

A-klinikkasäätiön hoito- ja tutkimuseettinen toimikunta:

Ville Liimatainen

Etelä-Suomen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämishanke Mielen avain:

Erkki Hietakari (kesäkuuhun 2012)

Kuluttajaparlamentti

Erkki Hietakari (kesäkuuhun 2012)

Anneli Leskinen (lokakuusta 2012)

Kunnallinen päihdehuoltoyhdistys:

Erkki Hietakari (kesäkuuhun 2012)

Hannu Gustafsson (syyskuusta 2012)

Lapin järjestöneuvottelukunta

Eira Joutsijärvi

Lapin shp:n potilas- ja omaisneuvosto

Eira Joutsijärvi

Omille Jaloille -jalkautuvan vertaustalousneuvonnan neuvottelukunta:

Hannu Silvennoinen

PÄIVYT (Päihdehuollon valtakunnallinen yhteistyöryhmä):

Ville Liimatainen, varajäsen Hannu Silvennoinen

työvaliokunta: Hannu Silvennoinen

Tervein mielin Pohjois-Suomessa -hankkeen johtoryhmä:

Jaana Heikkinen

Liite 4

Henkilöstö 2012

Keskustoimisto ja aluetyö

Talous- ja hallintosihteeri:

Tia Helenius

Tiedottaja:

Tuija Tamsi-Lehtinen

Toiminnanjohtaja:

Ville Liimatainen

Toiminnanohjaaja (Pohjois- Suomi):

Jaana Heikkinen

Toiminnanohjaaja (Etelä- ja Kaakkois-Suomi):

Ilmo Häkkinen

Toiminnanohjaaja (Itä-Suomi) - suunnittelija:

Noora Nieminen

Toiminnanohjaaja (Länsi-Suomi):

Aulikki Otranen

Toimisto- ja viestintäsihteeri:

Anna Niemistö

Arkistojärjestelijä aj 2.5.2012–31.8.2012

Anne Laiti

Selvästi metsässä -projekti

Projektipäällikkö, osa-aikainen:

Maarit Savolainen, 1.1.–28.2.2012

Päihdeasiamiehen toimisto

Päihdeasiamies:

Marjo Tervo

Edunvalvontakoordinaattori:

Maija Nyman (12.7.2012 alk.)

Edunvalvontakoordinaattori:

Ann-Mari Bergström (1.3.–21.6.2012)

Liite 5

A-Kiltojen Liiton tapahtumien osallistujamäärät 2012

Tapahtumat		Pe	La	Su	Osallistujia keskimäärin	Päihteettömiä päiviä	A-kiltoja yhteensä
Kevätpäivät ja -kokous 30.3.-1.4. 2012	Miehiä	24	48	44	70	185	18
	Naisia	21	24	24			
	Yhteensä	45	72	68			
Kesäpäivät 29.6.-1.7.2012	Miehiä	19	34	34	61	141	15
	Naisia	0	27	27			
	Yhteensä	19	61	61			
Syyspäivät ja -kokous 26.-28.10.2012	Miehiä	12	49	50	89	205	27
	Naisia	16	42	36			
	Yhteensä	28	91	86			
Umpihankifutis 4.-5.2.2012	Miehiä	7	7	7	10	30	2
	Naisia	3	3	3			
	Yhteensä	10	10	10			
Sulkavansoutu 5.-8.7.2012	Miehiä		14	14	14	28	3
	Naisia						
	Yhteensä	14	14	14			
Suopotkupallo 12.-15.7.2012	Miehiä	9	9	9	11	33	2
	Naisia	2	2	2			
	Yhteensä	11	11	11			
Yhteensä					255	622	67

Liite 6

Toiminnanohjaus ja aluetoiminta 2012*Toiminnanohjaajien tekemät A-kiltakäynnit, matkapäivät ja toimiminen kouluttajana 2012*

Toiminnanohjaajien	A-kiltakäynnit	Kouluttamis- päivät	Matkapäivät yhteensä
Etelä ja Kaakko	77	6	111
Länsi	31	13	53
Itä	26	9	63
Pohjoinen	19	4	76
Yhteensä	153	32	303

Osallistuminen aluetapahtumiin 2012

A-kiltojen osallistuminen	Aluetyöryhmät	Naisten alueseminaari	Alueellinen leiri
Etelä-Suomi	12/15	ei järjestetty	12/15
Kaakkois-Suomi	5/5	ei järjestetty	5/5
Länsi-Suomi	10/12	ei järjestetty	7/12
Itä-Suomi	9/12	ei järjestetty	6/12
Pohjois-Suomi	8/12	ei järjestetty	7/12
Yhteensä	44/56		37/56

Liite 7

LEHDISTÖTIEDOTE

Julkaisuvapaa 10.2.2012

TOIMINNALLISUUS JA LUONTOKOKEMUKSET TUKEVAT PÄIHDETOIPUMISTA

Valtakunnallinen A-kiltatoiminta on edistänyt ja tukenut päihdetoipumista vertaistuen ja toiminnallisuuden avulla jo viidenkymmenen vuoden ajan. A-Kiltojen Liiton vuosina 2009–2011 toteuttama kehittämishanke nosti kehittämiskohteeksi A-kiltojen päihdetoipumista tukevan toiminnallisuuden. Hanke toteutettiin Raha-automaattiyhdistyksen taloudellisella tuella ja yhteistyökumppaneina olivat A-klinikkasäätiö ja Suomen Sydänliitto.

Selvästi metsässä -projektissa toiminnallisuus toteutettiin pääosin luonnon, retkeilyn ja liikkumisen avulla. A-kiltoihin koulutettiin vapaaehtoisia retkeilytoiminnasta vastaavia kiltakoutseja sekä liikkumiseen ja terveisiin elämäntapoihin innostavia vertaisliikuttajia. Projektin aikana A-killan vapaaehtoiset hankkivat tietoa ja kokemusta luonnossa liikkumisesta, retkeilytaidoista ja terveistä elämäntavoista. Hankkeen lähes 350 tapahtumaan osallistui liki 6000 päihdetoipujaa, toiminnan vetämiseen koulutettiin n. 400 vapaaehtoista A-kiltalaista.

Projektin aikana havaittiin, kuinka päihdetoipujat löysivät luonnosta yhteyden omaan lapsuuteen – aikaan, jolloin luonto ja lähiympäristö olivat monen kohdalla olleet osa elämää. Juomisvaiheen aikana tämä yhteys oli päässyt katkeamaan. Päihteettömyys ja projektissa mukana oleminen palauttivat monelle mieleen lapsuuden mukavat vapauden ja huolettomuuden kokemukset. Päihteiden elämään tuli uutta sisältöä, luonnossa oleminen täytti aikaa, joka aiemmin oli mennyt juomiseen. Luonto antoi elämälle merkityksiä, jotka tutkimustenkin mukaan tukee raittiutta.

Luonnossa liikkuminen paransi osallistuneiden fyysistä kuntoa ja innosti liikkumaan lähes huomaamatta. Yhteisöllisyys, onnistumisen kokemus-

ten saaminen luonnosta ja arjesta irtautuminen mainittiin retkitoiminnan positiivisiksi puoliksi. Projektiin liittyi myös elementtejä, jotka innostivat päihdetoipujia terveelliseen elämään. Nostettiin esille terveellisen ravinnon merkitys ja sitä myös opeteltiin kokkaamaan. Sydänpiirien avulla suoritettiin terveydentilan mittauksia ja joissain A-killloissa käynnistyi toimivaksi havaitun Sydänliiton vertaisryhmämallin mukaisia ITE -ryhmiä. Myös A-kiltatoiminta hyötyi hankkeesta. A-kiltojen toiminnallisuus, keskinäinen yhteistoiminta, terveys-tietoisuus ja toipumiskulttuuri vahvistuivat. Myös A-kiltatoiminnan vetovoima päihdetoipujien vertaistukena sai lisää vetovoimaa. Monen A-killan tavoitteena on jatkaa luonto- ja liikuntatoimintaansa projektin antamin eväin.

Toiminnallisuutta ja päättynyttä Selvästi metsässä -projektia arvioitiin ja sen tuotoksia jalostettiin edelleen Helsingissä 10.2. pidetyssä A-kiltaseminaarissa. Seminaariin osallistui päihdealan ammattilaisia, kokemusasiantuntijoita ja alan järjestöjen työntekijöitä ja vapaaehtoisia eri puolilta Suomea.

Lähteet: Selvästi metsässä -projektin 2009–2011 loppuraportti, A-Kiltojen Liitto ry, 2012

Sieltä saa tyyneyttä, sieltä saa energiaa. Luontokokemukset päihdeongelmasta toipuneiden elämäntarinoissa, Kaisa Mesimäki, Helsingin yliopisto, sosiaalityö, pro gradu -tutkielma, 2011

Liite 8

A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset

Hyvinvointitavoite: Elämisenhallinnan parantuminen

Sidoryhmä (kenen toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuu muutos): Toipuja

Toimenpidetavoite	Muutosteat	Osoitin (indikaattori)	Mitattu tulos 2012
Päihdetoipuja saa vertaistuen ja päihteettömän ympäristön avulla päihteettömän päivän ja osallisuutta yhteisössä	A-killoissa järjestetään päihteetöntä toimintaa ja vertaistukea	A-kiltojen päihteettömät toimintapäivät/ vuosi	7108
		A-kiltojen päihteettömät toimintamuodot yhteensä	239
	Järjestetään koulutusta ja virkistystoimintaa toipumisen tueksi	A-Kiltojen Liiton järjestämät valtakunnalliset koulutus- ja virkistyspäivien määrä	993 päivää / 711 tapahtumaa
Osallistetaan päihdetoipuja yhteisöihin	Järjestetään A-killoissa ryhmätoimintaa osallisuuden tukemiseksi	A-killoissa toimivien ryhmien kokoontumiskerrat	1442
Vertaistuen ja toipumistiedon saaminen ja jakaminen	Osallistetaan päihdetoipuja A-kiltaan osallisuuden ja vertaistuen mahdollistamiseksi	A-kiltojen kävijämäärät	224 740
		Vesipostin tilaajamäärä	365
		Vesipostin ilmaisjakelu	258
	Vesiposti -lehti antaa tietoa toipumiseen	Painetut Vesipostit	4000
Toipujan terveys paranee vertaisryhmäliikunnan ja ulkoilun avulla	Koulutetaan A-kiltalaisista kiltakoutseja ja vertaisliikuttajia järjestämään ja ylläpitämään A-killoissa terveystoimintaa	Kiltakoutsi- ja vertaisliikuttaja koulutukseen osallistuneet	47
Päihdetoipumisen ja toipumismotivaation vahvistamiseksi ylläpidetään keskustelua päihdetoipumisesta	Vesiposti-lehdessä ja muussa mediassa nostetaan esiin A-kiltalaisia toipumistarinoita	Vesipostissa julkaistut toipumistarinat/vuosi	A-kilta-artikkelit 30 Toipumistarinat 11

Liite 8

A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset

Hyvinvointitavoite: Osallisuus ja sosiaaliset verkostot kehittyvät

Sidosryhmä (kenen toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuu muutos): A-kilta

Toimenpidetavoite	Muutosteot	Osoitin (indikaattori)	Mitattu tulos 2012
A-kilta on terve toipujajayhdistys, joka tukee toipujaa	A-kilta saa toiminnanohjausta yhdistystoimintansa ja perustehtävänsä järjestämiseen ja kehittämiseen	Toimintamuotojen määrä/A-kilta	6,46 toimintamuotoa
		Toiminnanohjauskäynnit toimivissa A-killoissa	153 käyntiä
		Toiminnanohjauspalvelua käyttäneet A-killat	57/59
A-killassa toimitaan toipujien etujen hyväksi	A-killasta osallistutaan valtakunnallisiin ja alueellisiin koulutuksiin ja tapahtumiin A-kiltatoiminnan laadun ja vaikuttavuuden edistämiseksi	Yhteiseen naistoimintaan osallistuvat A-killat/kaikki A-killat	7/59
		Aluetyöryhmiin osallistuvat A-killat/kaikki A-killat	44/59
		Valtakunnallisiin koulutuksiin osallistuvat A-killat/kaikki A-killat	25/59
		Alueleireihin osallistuneet A-killat/kaikki A-killat	37/59
A-killan toimintaedellytykset ovat kunnossa	Vähävaraisia A-kiltoja avustetaan taloudellisesti, jotta niissäkin olisi perustehtävän kannalta tarpeelliset perustarvikkeet	Avustettujen A-kiltojen määrä/vuosi	5
A-killassa on osaavia vapaaehtoisia	A-kiltalaisten osaamista tuetaan koulutuksella toiminnan laadun kehittämiseksi	Yhdistystoiminnan peruskurssin ja A-kilta tutuksi -koulutuksen osallistuneiden A-kiltojen määrä/kaikki A-killat	16 A-kiltaa / 59 / 2 tapahtumaa
A-killassa on toipumista edistävä toipumiskulttuuri	A-kilta kehittää toipumiskulttuuriaan ja vertaistukitoimintaansa, A-kilta näkyy ulospäin	A-kiltojen yhteistyökumppaneiden määrä/A-kilta	11,83
		A-kiltojen näkyminen mediassa	112 juttua

Liite 8

A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset

Hyvinvointitavoite: Sosiaalisen verkoston synnyttäminen

Sidosryhmä (kenen toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuu muutos): Paikkakunnan toipumiskulttuuri

Toimenpidetavoite	Muutosteot	Osoitin (indikaattori)	Mitattu tulos 2012
A-kiltatoiminnasta tiedotetaan, paikallinen tarve päihdetoipumisen vertaistuelle tunnistetaan ja siihen vastataan	Paikkakunnalla järjestetään infotilaisuuksia A-kiltatoiminnasta	A-Kiltojen Liiton henkilöstön järjestämät info-tilaisuudet	10
	Luodaan toiminnanohjauksen keinoin paikkakunnalla kättilöintiryhmä synnyttämään vertaistukiyhdistystä	Toimivat kättilöintiryhmät 31.12.	3
Toipumiskulttuuri ja vertaistuki-toiminta on tunnettua päihdetoipujien keskuudessa	A-kiltatoiminnasta tiedotetaan hoitopaikoissa	A-kiltojen järjestämien tiedotustilaisuuksien määrä	226
Vertaistuki- ja toipumisryhmien käynnistyminen edistää yhdistysmuotoista A-kiltatoimintaa paikkakunnalla	Toipumisryhmiä perustetaan ennen A-killaksi järjestäytymistä	Paikkakunnat, joissa on A-kiltatoiminnan kaltaista toimintaa mutta ei A-kiltaa	2

Selvästi parempi – A-Kiltojen Liitto ry

